

NEGERREVOLUTIONEN I 1960'ERNE

41. Præsident Kennedys borgerretstale af 11. juni 1963

En af præsident John F. Kennedys vigtigste borgerretstaler blev holdt den 11. juni 1963. Den havde som umiddelbar baggrund, at Alabamas guvernør, George Wallace, søgte at hindre to negerstudenter i at blive immatrikuleret ved Alabamas statsuniversitet, hvorfor forbundsregeringen måtte intervenere. Dernæst var der i forståelse med præsidenten og hans broder, justitsminister Robert Kennedy, ved at blive arrangeret en borgerretsmarch i august mod Washington med det formål at lægge pres på Kongressen vedrørende de lovforslag, præsident Kennedy havde bebudet i januar 1963, og som han netop var ved at forelægge Kongressen.

I sin tale sagde præsident Kennedy:

Negerbarnet, der fødes i Amerika i dag, har - uden hensyn til, hvilken del af befolkningen det tilhører - kun halvt så store muligheder for at fuldende en gymnasieskole-uddannelse som et hvidt barn født samme dag i de samme omgivelser, kun en tredjedel så store muligheder for at blive akademiker, dobbelt så store muligheder for at blive arbejdsløs, ca. en syvendedel så store muligheder for at tjene 10.000 dollars om året, en forventet levetid, der er syv år kortere, og udsigten til kun at tjene halvt så meget.

Dette er ikke et lokalt begrænset problem. Vanskeligheder på grund af raceadskillelse og diskrimination eksisterer i alle byer, i alle Unionens stater og skaber i mange byer en stigende bølge af utilfredshed, der truer den offentlige sikkerhed. Det er heller ikke et partipolitisk spørgsmål i en indenrigspolitisk krisetid. Mennesker med god vilje og storsind skulle kunne forenes uden hensyn til parti eller politik. Dette er ikke engang kun et lovgivningsspørgsmål. Det er bedre at afgøre disse sager i retten end på gaderne, og nye love er tiltrængt på ethvert niveau; men lov alene kan ikke få mennesket til at se sandheden.

Vi står først og fremmest over for et moralsk spørgsmål. Det er så gammelt som Skriftens ord og så klart som den amerikanske forfatning.

Spørgsmålets kerne er, om alle amerikanere skal have samme rettigheder og samme chancer, om vi har i sinde at behandle vore medamerikanere, som vi selv ønsker at blive behandlet. Hvis en amerikaner, fordi hans hud er mørk, ikke kan spise frokost i en

restaurant, der er åben for offentligheden, hvis han ikke kan sende sine børn i den bedste offentlige skole, der findes, hvis han ikke kan stemme på de offentlige personer, der repræsenterer ham, hvis han kort sagt ikke kan nyde livet helt og frit, som vi alle ønsker det, hvem af os ville da være villig til at forandre sin huds farve og tage hans plads? Hvem af os ville da være tilfreds med forandringer om tålmodighed og udsættelser?

Der er gået hundrede år med udsættelser, siden præsident Lincoln gav slaverne fri, og dog er deres efterkommere, deres børnebørn ikke helt fri. De er endnu ikke befriet for uretten lænker. De er endnu ikke befriet for social og økonomisk undertrykkelse, og denne nation er ikke, trods alle håb og al skryden, helt fri, før alle dens borgere er fri.

Vi prædiker frihed hele verden over, og vi mener det, og vi værdsætter vor frihed herhjemme; men skal vi fortælle hele verden, og endnu vigtigere hinanden, at dette er frihedens land undtagen for negre, at vi ingen andenklasser borgere har undtagen negre, at vi ikke har noget klasse- eller kastesystem, ingen ghettoer, ingen herrerrace, undtagen når det gælder negre?

Nu er timen kommet for denne nation til at indfri sine løfter. Begivenhederne i Birmingham¹ og andre steder har forøget råbene om lighed i en sådan grad, at ingen by eller stat eller myndighed gør klogt i at væge at ignorere dem.

Skuffelsens og uoverensstemmelsens bål brænder i alle byer, i nord og syd, hvor lovlige midler ikke er for hånden. Gengældelse søges i gaderne, ved demonstrationer, parader og protester, som skaber spænding og kan føre til vold og true menneskeliv.

Vi står derfor som land og som folk over for en moralsk krise. Den kan ikke imødegås med undertrykkende politiindgreb. Den kan ikke overlades til voksende demonstrationer i gaderne. Den kan ikke dysses ned med symbolsk handling eller tale. Det er på tide at handle i Kongressen, i Deres stat og lokale lovgivende organer og først og fremmest i Deres dagligliv.

Det er ikke nok at give andre skylden, at sige, at dette er den ene eller den anden del af landets problem, eller beklage den kendsgerning, vi står overfor. En stor omvæltning er nær, og det er vor opgave, vor pligt at gøre denne revolution, denne forandring fredelig og positiv for alle.

1. Sydens største industriby Birmingham, Alabama, var i forsommeren 1963 centrum for voldsomme sammenstød mellem "sit in"-strejkende (jf. s. 25) og protestmarcherende på den ene og politi-støttede hvide på den anden side.

De, som intet gør, kalder på skammen såvel som på volden. De, som handler dristigt, anerkender retten såvel som virkeligheden.

I næste uge vil jeg bede De forenede Staters Kongres om at handle, om at påtage sig en forpligtelse, den aldrig fuldstændig har påtaget sig i dette århundrede, hvilende på den forudsætning, at der ikke er plads for raceskel i amerikansk liv og lov. Forbundsdomstolene har holdt denne regel i ære i en række ligefremme domskendelser. Regeringen har holdt sig denne regel efterrettelig i varetagelsen af sin gerning, også når det gælder ansættelse af personale i forbundsadministrationens tjeneste.

Men der er andre nødvendige forholdsregler, som kun Kongressen kan tage, og de må tages i denne samling. Den gamle billighedsret, hvorunder vi lever, fordrer, at hver uret gøres god igen; men i alt for mange lokale samfund, i alt for mange dele af landet gøres der uret mod negerborgere, fordi loven ikke rummer bestemmelser, der gør uretten god igen. Hvis Kongressen ikke handler, findes den eneste mulighed for at gøre det godt igen på gaden.

Jeg anmoder derfor Kongressen om at gennemføre en lovgivning, der giver alle amerikanere ret til at benytte de etablissementer, der er offentligt tilgængelige - hoteller, restauranter, teatre, forretninger og lignende foretagender.

Dette forekommer mig at være en elementær ret. Nægtelsen heraf er en vilkårlig nedværdigelse, som ingen amerikaner burde udsættes for i 1963, men som mange er udsat for.

Jeg har for nylig mødt en mængde forretningsfolk og prøvet at overtale dem til frivilligt at gøre en ende på denne diskrimination, og jeg er blevet opmuntret af deres reaktion; i løbet af de to sidste uger er der sket en fremgang i 75 byer, idet raceadskillelsen er blevet ophævet i sådanne etablissementer. Men mange er uvillige til at handle på egen hånd, og af denne grund er lovgivning for hele nationen nødvendig, hvis vi skal flytte dette problem fra gaden ind i retssalen.

Jeg anmoder også Kongressen om at bemyndige forbundsregeringen til i højere grad at tage del i retssager med det formål at afskaffe raceadskillelsen inden for offentlig undervisning. Det er lykkedes os at overtale mange distrikter til frivilligt at afskaffe adskillelsen. I snevejs har de adgang uden voldshandlinger. Der er i dag negre på de statsstøttede læreanstalter i hver eneste af vore 50 stater; men det går meget langsomt.

Alt for mange negerbørn, der begyndte at gå i raceadskilte skoler, da Højesterets kendelse blev afsagt for ni år siden, vil i dette efterår rykke ind i raceadskilte gymnasier, og de har lidt tab, som

aldrig kan erstattes. Mangelen på passende undervisning fratager negeren chancen for at få en ordentlig stilling.

Derfor kan virkeliggørelsen af Højesterets kendelse ikke ganske overlades til dem, som måske ikke har de nødvendige økonomiske midler til at føre en sag, eller som måske er genstand for chikane.

Der vil også blive krævet andre forholdsregler, indbefattet bedre beskyttelse af retten til at stemme. Men jeg gentager, at lovgivning alene ikke løser dette problem. Det må løses i enhver amerikaners hjem i hver eneste by og flække ud over landet.

Jeg ønsker i denne forbindelse at hylde de borgere i nord og syd, som i deres hjemegn har arbejdet for at gøre livet lettere for alle. De handler ikke ud fra deres lovebalede pligt, men ud fra deres menneskelige hæderlighed. De møder, ligesom vore soldater og marinere verden over, frihedens udfordring i ildlinien, og jeg hylder dem for deres ære og mod.

Landsmænd, amerikanere! Dette er et problem, der angår os alle i hver by i nord såvel som i syd. Der er i dag to til tre gange så mange arbejdsløse negre som hvide; de er ufuldstændigt uddannede; de kommer til de store byer; de kan ikke finde arbejde, og især de unge arbejdsløse er uden håb; de nægtes ligeret, nægtes muligheden for at spise i en restaurant eller et frokost-spisested eller gå i en biograf, nægtes retten til en ordentlig uddannelse, nægtes i dag næsten retten til at studere ved et statsuniversitet, selv om de er kvalificerede. Jeg synes, at dette er problemer, der angår os alle, ikke bare præsidenten eller Kongressen eller guvernørerne, men hver eneste borger i De forenede Stater.

...

42. Opinionsmålinger i 1963

I 1963 foretog det amerikanske Louis Harris Institut for Opinionsmålinger en omfattende meningsundersøgelse blandt sorte og hvide. Denne undersøgelse, som blev refereret i „Newsweek“ den 29. juli og 21. oktober 1963, rummede bl. a. følgende skemaspørgsmål til de udspurgte hvide: først en gruppe spørgsmål (I) besvarede med JA, dernæst en gruppe spørgsmål (II) besvarede med NEJ. I den første kolonne (A) anføres, hvor mange procent der svarede JA-NEJ i USA som helhed, i den anden kolonne (B), hvor mange procent der svarede JA-NEJ for Syden som helhed, i den tredje kolonne (C), hvor mange procent der svarede JA-NEJ, når det drejede sig om hvide, som havde haft social kontakt med negre.